

PRZEGLĄD POMORSKI

DZIENNIK CHELMŹYŃSKI

Pismo demokratyczne i bezpartyjne poświęcone sprawom kulturalno - oświatowym i gospodarczym

PRENUMERATA:

wychodzi codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt z dodatkiem tygodniowym „STRZECHA RODZINNA” wynosi miesięcznie w ekspedycji 2,10 zł, z odnośnikiem w dom przez listonosza 2,46 zł, kwartalnie 7,38 zł.

W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków itp., wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie gazety.

Nakładem i drukiem „Drukarni Przemysłowej” (Fr. Miemczyk) w Chełmży.

Redakcja czynna od godziny 11 — 12 i od 16 — 17-tej.

Redaktor naczelny i odpowiedzialny: KLEMENS KOBIERSKI, Chełmża.

Telefon
72.

OGŁOSZENIA:

10 groszy za milim. 1 łamowy, szerokości 33 mm. Za reklamy na stronie tekstowej szerokości 82 m/m. 50 gr. na II-giej 75 gr. na I-ej 1,— zł.

Przy powtórzeniu ogłoszeń udziela się rabatu. — Przy dochodzeniach sądowych i konkursach wszelkie rabaty upadają. — Ogłoszenia zagraniczne 25% dopłaty.

Za terminowe umieszczenie i przepisane miejsca ad ministracja nie odpowiada

Konta bankowe: Miejska Kasa Oszczędności — Bank Ludowy Chełmża — Miejsce płatności — Chełmża. —

Redakcja Administracja i Ekspedycja: Chełmża, przy Rynku Bednarskim nr. 1., narożnik ul. Hallera

Nr. 49.

Chełmża, piątek dnia 1-go marca 1929 r.

Rok II.

O zjednoczenie organizacji rolniczych.

(Wywiad z wiceprezesem CTR. p. Janem Rudowskim).

Problem racjonalnej i celowej organizacji naszego życia rolniczego jest zagadnieniem państwowym bardzo aktualnym i wielkiej doniosłości, przed którego częściowym rozwiązaniem stoją w obecnej chwili, na skutek toczących się między Centralnym Tow. Rolniczym a Centralnym Związkiem Kółek Rolniczych pertraktacji, sfery rolnicze i czynniki rządowe, decydujące o całokształcie naszej polityki gospodarczej.

Z tych względów uważaliśmy za szczególnie interesujące poinformować opinie rolniczą kraju o stanie, w jakim znajdują się pertraktacje między dwiema organizacjami rolniczymi, z których wiceprezesem jednej jest obecnie p. Jan Rudowski. W tym celu zwróciliśmy się do niego z prośbą o wyrażenie swego poglądu na problem unifikacji połączenia organizacji rolniczych. Wiceprezes Rudowski uprzejmie udzielił nam następujących cennych i ciekawych wyjaśnień:

— Mam wrażenie, że sprawa zjednoczenia instytucji rolniczych nie była dotychczas w sposób dostateczny rozpatrywana i oświetlana z punktu widzenia jej znaczenia dla państwa. Dlatego też pragnąłbym w pierwszym rzędzie zaznaczyć, że może ona wywrzeć poważny wpływ na nasze życie państwowe. W wielkiej i silnej organizacji, skupiającej ogół rolników, ministerstwo rolnictwa znajdzie bowiem aparat do wykonania twórczej i rozległej pracy na podniesieniu rolnictwa, zyska ścisły kontakt z życiem rolniczym a przede wszystkim stworzy sobie należyte i naturalne podstawy oraz poparcie opinii publicznej. W obecnych warunkach zaś ministerstwo rolnictwa, w porównaniu n. p. z ministerstwem spraw wewnętrznych lub innymi organami wyższych i niższych stopni na prowincji, nie posiada, że się tak wyrażę żadnych dołów organizacyjnych. Nie mogło ich też niestety dotąd znaleźć w organizacjach rolniczych, gdzie panował dualizm (dwojakość), paraliżujący ich własny normalny rozwój, jak i też życie rolnicze.

Otóż p. minister Niezbytkowski obrał moim zdaniem — bardzo trafny taktkę, czekając, aby inicjatywa usunięcia szkodliwego rozdwojenia wyszła z łona samych zainteresowanych organizacji rolniczych, zrozumiał bowiem dobrze, w odróżnieniu od swych poprzedników, że unifikacja może się stać rzeczywistością wtedy, gdy obie organizacje same uznają ją za konieczną dla siebie i dla rozwoju rolnictwa.

Reasumując, co wyżej powiedziałem, sądzę, iż fakt znalezienia przez min. rolnictwa odpowiednio szerokiego i silnego poparcia w pracy o zjednoczoną instytucję rolniczą wpłynie na rozszerzenie się zanadto ciasno dotychczas zakreszonych agend tegoż ministerstwa, a przejmowanych przez inne urzędy. Należy więc sobie życzyć wzrostu wpływów ministerstwa rolnictwa na te zagadnienia, które z natury rzeczy do niego należeć powinny.

Oddanie ministra skarbu Czechowicza przed Trybunał Stanu.

Warszawa, 28. 2. Na wtorkowym posiedzeniu Sejmu poseł Woźnicki uzasadnił wniosek o pociągnięcie do odpowiedzialności przed Trybunałem Stanu min. Czechowicza za wydanie 563 mil-

jonów ponad budżet w r. 1927-8. Uchwalono 219 głosami przeciw 132 oddać sprawę do komisji. Należy się spodziewać, iż takie załatwienie sprawy spowoduje pewne następstwa polityczne.

Aresztowanie dygnitarza Najwyższej Izby Kontrolnej za łapownictwo.

Warszawa, 28. 2. W związku z nadużyciami i łapownictwem oraz innymi szacherkami został aresztowany członek Najwyższej Izby Kontroli Państwa radca Kazimierz Nowicki.

Aresztowanie radcy Nowickiego wywołało w sferach polityków starej daty zrozumiałą sensację. Prowadzone w tej sprawie dochodzenia mają obfitować w niezwykle wiadomości.

Miljon złotych na walkę z powodzią.

Warszawa, 28. 2. W ministerstwie spraw wewnętrznych odbyło się we wtorek zebranie w sprawie akcji przeciwpowodziowej. Minister Składkowski zakomunikował, że premier Bartel wyraził zgodę na wyznaczenie na pierwsze koszty walki z powodzią kwoty miliona złotych. Suma ta ma być użyta na pomoc ludności, dotkniętej powodzią oraz na przeprowadzenie prac technicznych celem uniknięcia katastrofy spowodowanej powodzią.

Stan zdrowia marszałka Focha uległ pogorszeniu.

Warszawa, 28. 2. Z Paryża donoszą, że stan zdrowia marszałka Focha uległ pogorszeniu. Stan choroby bowiem skomplikowany z powodu nie-normalnego tętna i zapalenia płuc nie budzi nadziei poważniejszych obaw. Lekarze przybytni zwołali konsylium specjalistów.

Trocki zaginął?

Praga, 28. 2. Dom robotniczy w Brnie, zwrócił się telegraficznie w dniu 21. bm. do poselstwa czechosłowackiego w Angorze, że sprawa

azyłu dla Trockiego wydaje się niemożliwą do załatwienia. Na to otrzymano z Angory depezę, głoszącą, iż Trockiego w mieście tem pomimo 3 dniowych poszukiwań nie odnaleziono.

Waluta złota w Czechach.

Praga, 28. 2. W dniu jutrzejszym dyrektor Banku Narodowego Pospisil poda do wiadomości Rady Banku sposób postępowania przy wprowadzeniu w Czechosłowacji waluty złotej.

W sprawie tej wice gubernator Banku Narodowego prof. Brdlik oświadczył, że wprowadzenie waluty złotej będzie jedynie formalnością. W obecnym stanie faktycznym nie zajdzie żadna zmiana, a jedynie ustawowo kurs korony obliczany obecnie w stosunku do dolara, będzie notowany w stosunku do czystego złota.

Bandytyzm szaleje w Chinach.

Londyn, 28. 2. Jak donoszą z Pekinu, w całej prowincji daje się strasznie we znaki plaga bandycka. W ostatnich dniach 6 miast w prowincji doszczętnie zrabowały liczniejsze oddziały bandyckie, a potem — zburzyły. Wojsko podjęło pościg, jednak bezskutecznie. Każdego dnia mnożą się napady w coraz to innych miejscowościach.

Ten proces „restytucji kompetencji“ i znaczenia ministerstwa rolnictwa obecnie się odbywa.

A teraz — mówił dalej w-przes Rudowski — kilka słów o problemie unifikacyjnym ze strony organizacji naszego życia rolniczego. Uważam, iż zjednoczenie C. T. R. z C. Z. K. R. jest wielkim krokiem naprzód, znacznym postępem w usprawnieniu rolniczej organizacji, dobrowolnym i pierwszym etapem w tym ruchu, ale nie ostatecznym. Po niej winno nastąpić zjednoczenie wszystkich organizacji rolniczych dzielnicowych, a więc też małopolskiej, poznańskiej i pomorskiej. Dalszym zaś etapem będzie unifikowanie całego ruchu spółdzielczego i wszystkich zrzeszeń rolniczo-handlowych.

Cieszę się, że do pierwszego etapu dobijamy szczęśliwie, gdyż prace komisji unifikacyjnej są na ukończeniu.

Z powodu wprowadzenia obecnie izb rolniczych na podstawie rozporządzenia p. Prezydenta z dnia 26 marca r. ub. pragnąłbym na ten temat dodać kilka słów na zakończenie. Problem podniesienia produkcji i kultury rolnej jest tak obszernym — jak sądzę — że nad jego rozwiązaniem mogą równoległe i równocześnie pracować zarówno dobrowolne organizacje rolnicze jak i samorząd rolniczy a także samorząd terytorjalny, ale w pewnym oznaczonym zakresie. Stawiam tylko jeden zasadniczy warunek: praca wszystkich tych trzech czynników musi być scharmonizowana, gdyż tylko wtedy przyniesie rolnictwu, a więc i państwu doniosłe rezultaty.

Rozruchy głodowe na Litwie.

Zaburzenia w Poniewieżu.

Berlin, 28. 2. „Berliner Tageblatt“ donosi z Kowna, że na Litwie północnej panuje coraz większy głód. Około 8000 rodzin znajduje się tam w skrajnej nędzy. Brak jest nie tylko środków spożywczych, ale też lekarstw. W Poniewieżu przyszło na ten tle do ostrych zatargów. Bez-

robotni zamknęli burmistrza miasta w jego biurze, skąd uwolniła go dopiero policja. Bezrobotni porzecinali w mieście druty telefoniczne. W Szawlach odbył się zjazd kupców Litwy północnej, którzy stwierdzili zupełną ruinę handlu i żądali obniżenia podatków.

Pan Wojewoda Pomorski na statek handlowy „Pomorze”.

Wojewódzki Komitet Obchodu Dziesięciolecia Niepodległości (Wojew. Komitet Floty Nar.) otrzymał od p. Wojewody Pomorskiego następujące pismo, które jako wyraz wielkiego zainteresowania i przykład godny naśladowania dla pracy Komitetu w całości przytaczamy.

„Pragnąc podkreślić wagę, jaką przywiązuje do zamierzeń Komitetu, który postanowił uczcić Dziesięciolecie Wskrzeszenia Niepodległości Polski zakupem statku handlowego pod nazwą „Pomorze”, oraz pragnąc w miarę moich skromnych możliwości przyczynić się bezpośrednio do realizacji zamierzonego dzieła, którego urzeczywistnienie powinno stać się ambicją całej ludności Pomorza, przesyłam na ręce p. prezesa czek na 1000 zł. w nadziei, iż fakt ten stanie się bodźcem do spotęgowania ofiarności na ten cel.

Przy tej sposobności życzę Wojewódzkiemu Komitetowi Floty Narodowej jak najlepszych i najszybszych wyników zapoczątkowanej zbiórki i zapewniam go o swej gotowości do współpracy i dalszego popierania rozpoczętej akcji”.

82 samoloty przewiozły 580 osób na wysokości 12 tys stóp.

Miarodajne koła londyńskie wyrażają wielkie uznanie dla godnych podziwu wysiłków lotnictwa angielskiego przy ewakuacji cudzoziemców z Kابلu. 82 samoloty przewiozły z górą 80 osób na wysokości 12 tys. stóp ponad górzystą okolicą i przy surowych mrozach bez najmniejszego wypadku.

200 tysięcy rodzin w Afryce dotkniętych głodem.

Według nadeszłych wiadomości z angielskiej wschodniej Afryki panuje tam wśród ludności okropna nędza; wszystkie pola uprawne zniszczyła szarańcza, która nawiedziła prawie cały kraj. Klęską głodu dotkniętych jest przeszło 200.000 rodzin. Rząd wyasygnował na doraźną pomoc dla ludności około 15 tysięcy funtów szterlingów.

W. Langwood.

Krwawy Rok 1913

(Przekład z angielskiego).

(Ciąg dalszy)

(4)

— Godzę się na to. Ale jeżeli nagle okazuje się, że wszystkie połączenia z tak dużym miastem, jak Varmouth są przerwane, a tak jest właśnie w tym wypadku, to daremne są wszelkie tłumaczenia: coś musiało się stać, o czym powinniśmy wiedzieć.

— Bardzo słusznie — rzekł Fergusson z potakiwaniem. — Jestem istotnie bardzo zaciekawiony, co się stało. Obaj nie mamy wcale ochoty, aby nas powtórnie wezwano do redakcji, a mój pomocnik Henderson, któremu pozostawiłem zakończenie numeru, wolał mnie telefonicznie przy najmniejszym głupstwie... Linje telefoniczne zbiegają się wszystkie w głównym urzędzie telegraficznym, tam w górze na Carter-lane; moglibyśmy zajść tam od biedy, nałożylibyśmy w ten sposób tylko kwadrans czasu, a z Ludgate-Hill odchodzi kilka pociągów w naszą stronę.

Baines spojrzął na zegarek. Podobnie jak idący z nim towarzysz nie miał najmniejszej chęci powracać do biura, skoro już raz znajdzie się w Dulwich. Mimo to jednak ten pomysł załatwiania o tej porze wywiadów reporterskich nie przemawiał mu szczególnie do przekonania,

— Nie zachwyca mnie wcale ta myśl — odparł — z pewnością nic się nie stało, kochany panie. A oprócz tego, głowa mnie strasznie boli. Miałem mnóstwo pracy w ciągu tej nocy. Jeden z moich współpracowników leży chory.

Bądź co bądź jednak ja tam pójdę — oświadczył Fergusson. — Nie miej też pan do mnie żalu, gdyby zawezwano pana do wydania nadzwyczajnego dodatku: straszny orkan, olbrzymia liczba zabitych itd., jak zwykle. A zatem tymczasem do zobaczenia się...

Z uśmiechem pożegnał przyjaciela skinieniem ręki i opuścił go na stacji kolejowej Ludgate-Hill.

Przyspieszając kroki, przebiegł przez westibul, przeszedł na drugą stronę toru i zaczął się piąć pod górę wąską uliczką. Wreszcie zatrzymał się przed centralnym urzędem telefonicznym, oddał swój bilet wizytowy i poprosił o chwilę rozmowy z inspektorem pełniącym służbę.

— Przyszedłem tutaj — oświadczył redaktor — aby się dowiedzieć, czy wiadomo panu coś o przyczynie przerwania połączeń telefonicznych z Yarmouth, które niedawno nastąpiło. Mielśmy otrzymać stamtąd bardzo ważne wiadomości, rozmowa jednak została w połowie przerwana, potem zaś oświadczone nam, że wszystkie linje telefoniczne i telegraficzne, łączące Londyn z Yarmouthem, nie funkcjonują.

— Tak panie, jest to kwestja, która i nam samym sprawia niemało kłopotu — brzmiała odpowiedź urzędniku pełniącego nocną służbę. — Jest to zagadka nie dająca się całkiem rozwinąć. Wydaje się, że nasz przewód do Yarmouth jest zupełnie zniszczony, jak również linje telegraficzne

Z dalszych stron.

Grzybno, pow. chełmiński. (Z ruchu Ch. Z. Z.) Dnia 25 bm. odbyło się zebranie organizacyjne Chrześcijańskiego Zjednoczenia Zawodowego w sali p. Skibickiego przy udziale około 30 osób. Obrady zajął prezes woj. Ch. Z. Z. p. Zglinicki, który następnie wygłosił referat ideowy o zadaniach i celach Ch. Z. Z., oraz poddał ostrej krytyce stare przesady o wartości polityki w związkach zawodowych.

W dyskusji na referatem przemawiali pp.: Sumiński, Pafin i inni. Swój akces do bezpartyjnej organizacji Ch. Z. Z. zgłosiło 5 osób. Mężem zaufania został wybrany p. Antoni Wiśniewski. Powoli, ale stale ruch Ch. Z. Z. rozszerza się na Pomorze. Jego postępy przypisać jedynie można temu, że odsunął całkiem politykę od organizacji i, że wytknął sobie nowe zadanie, to jest praca dla szerokich rzesz robotniczych, praca państwowo-twórca.

Brodnica. (Ku czci Ojca św). Uroczysta akademja papieska ku uczczeniu siedmiolatnia koronacji Ojca św. Piusa XI odbyła się w ubiegłą niedzielę na sali Domu Katolickiego. Zajął ją ks. proboszcz, wskazując na różne chwile, toczone się obecnie w dziejach historii kościelnej, — zarazem by nie psuć nastroju, jaki miał wywołać obraz żywy, podziękował wszystkim którzy do uświetnienia i urzeczywistnienia tej uroczystości się przyczynili, przedewszystkiem nauczycielstwu. Śpiewy i deklamacje wykonała Szkoła Wydziałowa. W odczycie określił ks. Dąbrowski dokonano wielkiego aktu dziejowego uregulowania „kwestji rzymskiej” i jej znaczenia dla całego świata. Akademię zakończył bardzo udany i piękny żywy obraz „Błogosławieństwo Piotra” przy odśpiewaniu: „My chcemy Boga”.

Górzno. (Nadużycia). Przeprowadzona na zarządzenie Pana Wojewody pomorskiego lustracja magistratu m. Górzna ujawnia nadużycia, które sięgają sumy 3.000 zł. Na skutek tego zostali zawieszni w czynnościach słuźbowych burmistrz m. Górzna Antoni Kalinowski i urzędnik magistratu Kostanty Podrański. Odnośne akta skierowane zostały do dyspozycji prokuratora przy Sądzie Okręgowym w Toruniu.

Nadużycia polegają na przywłaszczaniu sum miejskich, oraz pobieraniu wyższych podatków, nadwyżka z których była również przywłaszczana. Poza to ujawniono, iż burmistrz prowadził handel węglami na rachunek i pod firmą magistratu, czerpiąc stąd osobiste korzyści materialne. Jako charakterystyczny podkreślić należy fakt, iż burmistrz prowadzony na rachunek i adres magistratu węgiel sprzedawał następnie temuż magistratowi niby zarabiając na jednym wagonie od 50-300 zł.

łączące Londyn z Yarmouthem, Lewestoft i aż po za Beccles. Mniej więcej o godzinie trzeciej minut czterdzieści dwie zauważyli urzędnicy, że coś się popsło.

— To szczególnie. Czy wszystkie linje równocześnie przestały funkcjonować?

— Nie. Najpierw przestała działać linja wiodąca przez Chelmsford, Colchester i Ipswich do Lewestoft i Yarmouth. Urzędnik stwierdził, że pozostało jeszcze bezpośrednie połączenie do Ipswich i Beccles. Tam jednak nie wiadano nic o przyczynach przerwania, skonstatowano tylko zepsucie się linji... Można się więc było jeszcze porozumiewać z Ipswich, dalej ani osób!

Podczas gdy rozmawiali jeszcze, odezwano się pukanie do drzwi. Do pokoju wszedł asystent z następującem doniesieniem:

— Teraz przestała funkcjonować także linja norwickska przez Scole i Long Stratten. O godzinie w pół do piątej urząd w Norwich zawiadomił o uszkodzeniach gdzieś na północy, między tą stacją a Cremerem. Obecnie jednak linja ta jest zupełnie przerwana, podobnie jak linje wiodące stamtąd do Cremer, Sheringham i Holt.

— Więc znowu jedno połączenie djabli wzięli — wykrzyknął urzędnik telefoniczny z zakłopotaniem i zdziwieniem. — Czy próbowałeś pan nawiązać połączenie z Cremerem innymi drogami przez Nottingham i Kinge Lynn, albo przez Cambridge?

— Próbowałem, ale znikąd niema odpowiedzi.

(Ciąg dalszy nastąpi)

Z TORUNIA.

Wykaz bezrobotnych na terenie województwa pomorskiego. W ostatnim okresie sprawozdawczym (od 17 do 23 lutego) liczba bezrobotnych na terenie województwa pomorskiego wzrosła się o 285 osób i wynosi obecnie 13898 osób.

Z tego na Toruń przypada 1578, Grudziądz 1144, Chełmża 942, Tczew 838, Starogard 628, Chojnice 599, Gdynię 525 bezrobotnych.

Komisja dla rejestracji pojazdów mechanicznych. Komisja dla rejestracji pojazdów mechanicznych urzędować będzie w Toruniu w marcu 6, 13 i 20, w kwietniu 10, 17 i 24.

Do egzaminu na kierowców zgłaszać się mogą tylko ci kandydaci, którzy otrzymali uprzednio piśmienne wezwanie do egzaminu.

Depesza od Nuncjusza papieskiego. W związku z wystosowaniem przez wojewodę pomorskiego Lamota depeszy holdowniczej do nuncjusza Apostolskiego z okazji uroczystej akademii papieskiej pan wojewoda Lamot otrzymał depeszę następującej treści. „Głęboko wzruszony szlachetnym holdem dla Ojca św. wyrażonym przez Pana w imieniu władz cywilnych i wojskowych i ludności województwa przesyła dostojne kapitańskie podziękowanie z Jego błogosławieństwem apostolskim. Marmaggi, nuncjusz.

Wielkie dobra przechodzą w ręce polskie. Podlegając obecnie likwidacji majątek Sartowice w powiecie świeckim, obejmujący 4000 ha 10 tys. mórg lasu ma być w najbliższym czasie przejęty przez Skarb Państwa i odprzedany w całości w ręce polskie.

Zjazd pomorskiego harcerstwa. W dniu 24 marca br. odbędzie się w Toruniu zjazd walny oddziału pomorskiego Zw. Harcerstwa Polskiego w gmachu gimnazjum męskiego Mikołaja Kopernika z nast. porządkiem dziennym: Msza św. o godz. 9 w kościele św. Jana, 10, 15 Zagajenie. Wybór prezydium zjazdu. Sprawozdanie zarządu oddziału. Sprawozdanie komend. chorągwi. Referat. Wybór nowego zarządu. Wolne wnioski. Do udziału w zjeździe uprawnieni są członkowie czynni i instruktorzy (rki), delegaci Kół Przyjaciół i pełnoletni przodownicy i komendanci hufców.

KRONIKA

Chełmża, dnia 28 lutego 1929 roku.

Kalendarzyk.

Czwartek: Romana, Rufina m.
Piątek: Albina, Antoniny.

Wschód słońca: 6,22 rano
Zachód słońca: 17,15 po poł.

DYŻUR NOCNY APTEK.

Dyżur nocny pełni „Apteka pod Orłem“.

W sprawie zapomóg dla robotników z zakładów wojskowych. Ministerstwo Skarbu zarządził em L. dz. 12246 D. M. z dnia 6 II. 1926 r. wyraziło zgodę na wznowienie wypłat zapomóg tym długoletnim robotnikom z zakładów wojskowych b. zaboru pruskiego, którym zostało przyznane dożywotnie zaopatrzenie przed 1 listopada 1929 r. przez byłe władze zaborcze. Wznowienie wypłat tych zapomóg, dokonywać się będzie, poczynając od dnia 1 stycznia 1926 r. stosując przeliczenie 1 mkn. równa 1. — zł.

Osoby uprawnione winny natychmiast wnieść udokumentowane padanie do 8. Okręgu Szefostwa Intendantury w Toruniu.

Do podań tych należy dołączyć świadectwo zwolnienia z pracy oraz dekret (mogą być uwierzytelnione odpisy), na podstawie którego została przyznana dożywotnia zapomoga przez byłe władze zaborcze. Ponadto należy podać dokładny adres.

Przekazy pocztowe do 10.000 złotych. Ministerstwo Poczty i Telegrafów zamierza wprowadzić przekazy pocztowe do wysokości 10.000 zł. Dotychczas najwyższa suma przekazu wynosiła 1000. Ponadto projektowane jest wprowadzenie przekazów na niektóre waluty zagraniczne, jak: dolary amerykańskie i funty angielskie, franki itp.

Ciągnięcie premii 50% premjowej pożyczki dolarowej, serji II. Min. skarbu (Urząd Pożyczek Państwowych) zawiadamia, iż ciągnięcie

Listonosze

i wszystkie poczty

przyjmują w dalszym ciągu przedpłatę na miesiąc

Marzec

Prosimy pospieszyć się z za-
abonowaniem

PRZEGLĄD POMORSKI

premji do 50% Premjowej Pożyczki Dolarowej, serji I. odbędzie się w dniu 1. marca 1929 r. o godz. 10 tej rano w lokalu Ministerstwa Skarbu (ul. Rymska 3, mała sala konferencyjna).

Uwaga dla bywalców Konkordji! W dzisiejszy czwartek odbędzie się w kinie „Konkordji“, tylko jeden dzień, występy artystów scenicznych pp. Konarskich i p. Loli Znanieckiej w nowym programie. Na ekranie ukaże się wspaniały obraz filmowy osnuty na tle życia arystokracji w przedmieściach miejscowościach letniskowych nad Morzem Śródziemnym pt. „Hrabianki na Riwierze“. Akcja jest niezwykle interesująca i pełna zdrowego humoru.

Jak z powyższego widać, dyrekcja „Konkordji“ nie szczędzi wydatków, aby swym bywalcem dać program urozmaicony, interesujący i wartościowy. Pomimo to ceny wstępu pozostają bez zmiany. Korzystajcie przeto z nadającej się okazji dziś, albowiem jutro będzie już zapóźno.

Kronika policyjna. W dniu wczorajszym tutejsze władze bezpieczeństwa i porządku publicznego spisały dwa protokoły za niestosowanie się do przepisów policyjno-administracyjnych.

Mróz jakós nie chce popuścić. W dniu dzisiejszym termometr wskazywał 17 stopni C. poniżej zera. Horyzont zupełnie jasny.

Cena pokoi dla wycieczek na P. W. K. Powodzenie Wystawy Krajowej w Poznaniu zależy będzie od tego, jak zostanie ujęta sprawa wycieczek. Kwestja ta jest tak ważna i zarazem trudna do rozwiązania, że nie podola jej zalet komitet turystyczny, jeśli nie znajdzie zrozumienia i poparcia wśród szerokich warstw społeczeństwa. Dziś już więc należy się tą sprawą gorliwie zająć, omawiać ją na zebraniach organizacji i towarzystw. Jeśli już powiązali się komitety wycieczkowe, to powinny one zgłosić się do powiatowych komitetów turystycznych. Dla zbiorowych wycieczek będą zarezerwowane kwatery w cenie od 2,50 zł. do 5 50 zł. Posiłek będzie wynosił od 1—1,50 zł. Oczywiście, że kwatery te będą zbiorowe i przeznaczone tylko dla warstw najbardziej ubogich. Pojedyncze pokoje dla wycieczkowców będą w cenie od 6—8 zł. Z dwoma łózkami kwatery będą kosztowały drożej: 8, 11, 14 i 16 zł. W razie pobytu tylko jednej doby dopłacać się będzie o 50 proc. drożej.

Przy pobycie ponad 3 doby będzie opust 10% a dłuższym pobycie rabat będzie się zwiększał. Wycieczki zatem dobrze zrobić w interesie własnym jeśli zawczasu podadzą komitetowi turystycznemu dane, dotyczące ilości osób, termin, w którymby pragnęły zwiedzić wystawę, gdyż nie poczynienie tych kroków może narazić na niepotrzebne wydatki. Żeby jednak ruch wycieczkowy miał charakter uregulowany towarzystwa wycieczkowe musiałyby pilnie przestrzegać terminu wyznaczonego przez P.W.K.

Ulgi komunikacyjne wycieczek na P. W. K. Gdańska Dyrekcja Kolei Państwowej pragnąc wycieczkom jak i osobom poszczególnym dać możliwość zwiedzenia pięknego wybrzeża pomorskiego wprowadzi korzystną innowację a mianowicie: bilety okrężnie po bardzo przystępnej cenie z ważnością 30 dniową — Posiadacz takiego biletu będzie mógł poczynając od Kartuz zwiedzać całe przybrzeże nie ponosząc zbyt dużych kosztów. Ulgę tę jak i ułatwienie w dziedzinie podróżowania koleją niewątpliwie publiczność przyjmie z zadowoleniem. — Bilety to nabywać będzie można na wszystkich większych stacjach pomorskich. —

Idea chrześcijańsko-społeczna zwycięża.

(Na marginesie zebrania Ch. Z. Z.)

Jak już pokrótce donosiliśmy, odbyło się w ubiegły wtorek drugie zebranie tutejszej filji Chrześcijańskiego Zjednoczenia Zawodowego przy dość licznych udziałach członków i sympatyków w „Hotelu Dworcowym“. Na owe zebranie przybyli również przeciwnicy chrześcijańskiego ruchu społeczno-zawodowego w osobach 6 radnych i jednego posła p. Nehringa.

Obrazy zagaił prezes filijny p. Demski, a referat wygłosił red. Kobierski. Referent w swym przemówieniu wypunktował przyczyny rozbieżnego wychowania społecznego pod trzema zaborami i jego złe strony, zajął się następnie temi partjami politycznymi, które opiekowały się warstwą robotniczą i przedstawił w formie bezstronnej owoce ich pracy; poddał potem system prac partji rzeczowej krytyce, wskazał na przełom, jaki się dokonuje w warstwach robotniczych w kraju oraz podkreślił rolę chrześcijańsko-społecznego ruchu z punktu widzenia państwowo-twórczego. Przemówienie to było utrzymane w tonie spokojnym, w sposób obiektywny charakteryzowało ujemne strony rozbiicia się warstwy robotniczej na partje polityczne oraz każdej partji oddawało prawdziwą ocenę. Byliby przedstawiciele związków zawodowych innych odzieni politycznych wpadli niezawodnie na zasady chrześcijańsko-społeczne, ale ponieważ referent w końcu dodał, że Ch. Z. Z. jest organizacją państwowo-twórczą, więc w dyskusji ci panowie walili jak w bęben — w sanację.

Pierwszy zabrakł głos radny-socjalista p. Żuchowski. W swych wywodach mówca pragnął trzymać się właściwego tematu, jednak ponieważ nie było do czego się czeplić, więc przeskoczył do takich spraw, które dotyczyły miejscowych stosunków. Oczywiście wspominał również o dyktaturze, braku zaufania finansjery wszechświatowej do państw nierządzących się demokratycznie, o syndykalizmie i wreszcie o tem, że tworzy się nowe stronnictwo. Drugi przemawiał też radny socjalista p. Rutkowski, przyznając się, że socjalistów popierają kapitaliści i biedak jakoś skończył strajkiem krawców w Bydgoszczy, identyfikując „Przełom Pomorski“ z „Dziennikiem Bydgoskim“. Niezwykle było zapytanie radnego socjalisty p. Majewskiego, który chciał wiedzieć jaki ma cel referent w tem, że zwraca się z apelem do robotników i zaczął rzucać podejrzenia, że może chce wejść do Rady Miejskiej, poczem stwierdził, iż tam już więcej nikogo nie potrzeba.

Na te rewelacje referent ze spokojem odpowiedział przedstawicielom organizacji socjalistycznych, że polemizować z przeciwnikami lubi w tonie rzeczowym i bezstronnym i następnie stwierdził, że PPS. rozpadło się, bo nie dostosowało się do nowych warunków; dawniej przed wojną walczyła z zaborcami, a dziś zato walczy z własnym rządem, przeciwko kościołowi i państwu. Podkreślić należy to, że mówcy w końcu, gdy przybył p. poseł Nehring, a szczególnie on sam, chciał jeszcze po ukończeniu dyskusji, zabrać głos i w dalszym ciągu bronić słowem swej partji. Niestety jednak dopiero na energiczne wezwanie się do zachowania się parlamentarnego, p. poseł Nehring zrozumiał, że jest na zebraniu Ch. Z. Z., a nie w Sejmie.

Potem przewodniczący wezwał tych, którzy partijnictwa się jeszcze nie wyrzekli, do opuszczenia sali i rozpoczęło się poufne zebranie. Nowych członków zgłosiło się 10 i z każdym dniem liczba ta wzrasta, bo robotnik polski nareszcie zaczyna rozumieć, że poprawę swego bytu, może wywalczyć własnymi rękoma, opierając się na zasadach sprawiedliwości społecznej to jest chrześcijańsko-zawodowych.

Teatr toruński.

W piątek, 1 marca b. r. operetka Kalmanna pt. „Hrabina Marica“. W przygotowaniu dramat religijny pt. „Ligia“.

Teatr grudziądzki.

Dziś, 28 lutego br. komedia Kaniawskiego pt. „Pod godłem Krzyża“; w przygotowaniu Lehara pt. „Frasquitta“.

Czytajcie i rozpowszechniajcie „Przełom Pomorski“

HASŁO! Kupcy, Rolnicy, Przemysłowcy, przyczynicie się ofiarnie do akcji finansowej na rzecz Powszechnej Wystawy Krajowej w Poznaniu!

PRZETARG PRZYMUSOWY.

W piątek dnia 1 marca br. o godz. 10 pdp. sprzedam w Chelmży przy ul. Poniatowskiego nr. 20 za gotówkę najwięcej dającemu

2 prosiaki a 60 f.

Chelmża, dnia 28. 2. 29 r.

(-) Kowalski kom. sąd.

PRZETARG PRZYMUSOWY.

W sobotę, dnia 2 marca rb. o godz. 12-tej w poł. sprzedam w Konczewicach u p. Urtnowskiego za gotówkę najwięcej dającemu

2 warchlaki a 1 cfr.

Chelmża, dnia 28. 2. 1929 r.

(-) Kowalski, kom. sąd.

PRZETARG PRZYMUSOWY.

W piątek dnia 1. 3. b. r. o godz. 11. przedpoł. sprzedam w biurze mojem przy ulicy Rynek bed. 7 za gotówkę najwięcej dającemu

**1 maszynę do pisania
1 maszynę do liczenia.**

Chelmża, dnia 28. 2. 29. r.

(-) Kowalski kom. sąd.

Mapy

Wybrzeża Pol-
skiego z powia-
tem nadmor-
skim oddaje po
25 gr. sztukę
Drukarnia
Przemysłowa.

Druki

wszelkiego rodzaju
wykonuje gustownie
szybko i tania

Drukarnia
Przemysłowa.

Kasa Spółdzielcza Parcelacyjno-Osadnicza

z odpowiedzialnością ograniczoną

w Grudziądzu

przyjmuje wkłady w każdej wysokości za oprocentowaniem

10% (dziesięć procent)

w stosunku rocznym. Do 1.000,— zł. zwracamy na każde żądanie, ponad 1.000,— zł. za dwutygodniowym wypowiedzeniem.

Gwarancje Kasy wynoszą obecnie 2.600.000 zł. na podstawie wpłaconych udziałów, oraz 500.000 zł. w postaci nieruchomości i ruchomości, razem więc

3.100.000- zł. Wkładca, lokujący swe oszczędności i wolne kapitały w naszej Kasie, ma prawo do korzystania na równi z członkami przy uzyskaniu pożyczki na wszelkie potrzeby gospodarcze jak ulepszenie gospodarstwa, kupno lub dokupno ziemi, budowy i t. p.

Wkładczy mają pierwszeństwo przy nabywaniu parcel z majątków, które parceluje Kasa, pozatem dostarcza swym wkładcom i członkom na dogodnych warunkach cegły i drzewa budulcowego.

Zatem oszczędzajcie

w Kasie Spółdzielczej Parcelacyjno-Osadniczej
w Grudziądzu, Plac 23-go Stycznia nr. 21.

Konto czekowe w P. K. O. Poznań nr. 206.780.

Sery śmietankowe

Sledzie opiekane
zawijane
w rozmaitych sosach

SARDYNKI w oliwie

☞ poleca po najniższych cenach ☜

Wiktor Olszewski

Chelmża — ulica Toruńska 36.

Każdy obywatel powinien czytać

pismo codzienne, w którym się ukazują urzędowe komunikaty i najaktualniejsze wiadomości ze świata - a takim pismem jest

„Przeгляд Pomorski“

CZELADNIK RZEŹNICI

z dobrymi świadectwami po wojskowej, obeznany dobrze z zakupem na ubój i wyjazdami na wieś **poszukuje** od 1. III. lub od 15. III. **posady**. Łaskawe oferty uprasza

Leon Wróblewski

— Szynych —
pow. chełmiński.

Makulatury (stare gazety)

funt 40 groszy
oddaje

Skład Papieru
Druk. Przemysłowej

Na raty długoterminowe!

Rowery

maszyny do szycia
gramofony — centryfugi
instrumenta muzyczne

jak:

mandoliny — skrzypce itp.

poleca

Warsztat mechaniczny

A. WIECKI

Chelmża,

Rynek.

Kto zapomniał

odnowić przedpłatę na „Przeгляд Pomorski“, może to uczynić jeszcze **dziś** w każdym urzędzie pocztowym lub też u listonosza.

Zamówienie.

Niniejszem zamawiam wychodzący w Chelmży 6 razy w tygodniu „Przeгляд Pomorski“ na miesiąc **marzec 1929 r.** za 2,46 zł. wraz z opłatami pocztowymi. „Przeгляд Pomorski“ proszę dostarczyć pod poniższym adresem:

Imię i nazwisko: _____

Miejscowość: _____ ulica i nr. _____

Kwit pocztowy

Zi _____

tytułem przedpłaty na „Przeгляд Pomorski“ na miesiąc **marzec 1929 r.** odebrałem, co niniejszem potwierdzam.

_____, dnia _____ 1929r.

podpis: _____

Zamówienie.

Niniejszem zamawiam wychodzący w Chelmży 6 razy w tygodniu „Przeгляд Pomorski“ na miesiąc **marzec 1929 r.** za 2,46 zł. wraz z opłatami pocztowymi. „Przeгляд Pomorski“ proszę dostarczyć pod poniższym adresem:

Imię i nazwisko: _____

Miejscowość: _____ ulica i nr. _____

Kwit pocztowy

Zi _____

tytułem przedpłaty na „Przeгляд Pomorski“ na miesiąc **marzec 1929 r.** odebrałem co niniejszem potwierdzam.

_____, dnia _____ 1929 r.

podpis: _____